

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

De Commentario in septem Psalmos Pœnitentiales, Disquisitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

De Commentario in septem Psalmos Pœnitentiales,

DISQUISITIO.

IN præfatione quàm tribus hæc commentariis præfiximus, videre est hunc commentarium non ante annum 1512. è tenebris emeruisse, nec unquam antehac fuisse S. Gregorio attributum. Argumentum aliud jam volo adjungere, & quidem quod, ni fallor, esse debeat hac in causa decretorium. Ducitur autem ex tribus ejusdem commentarij locis, in quibus multa sunt, quæ cum historia & cum S. Gregorij doctrina pietateque pugnant.

Primus est Psalmi 5. versu 9. ubi Auctor in Simonæ vitium invehens ita loquitur: *Cujus erroris vesania licet ex tunc damnata fuerit, postea tamen in ecclesia germine pestifero pullulavit. N ostris vero maxime temporibus malitia sua virus exercuit, & totius ecclesie pacem schismatica infestatione turbavit. Concitavit enim adversus ecclesiam Dei non solum innumerabilem populi multitudinem, verum etiam regiam: si fas est dici, potestatem. Nulla enim ratio fuit ut inter Reges habeatur, qui destruit potius quàm regat imperium, & quoscumque habere potest perversitatis sue socios, eos à consorcio Christi efficit alienos. Qui turpissimi lucri cupiditate illectus sponsam Christi captivam cupit abducere, & passionis Dominicæ sacramentum ausu temerario contendit evacuare. Ecclesiam quippe, quam sui sanguinis pretio redemptam Salvator noster voluit esse liberam, hanc iste potestatis jura transcendens facere conatur ancillam. Quamò melius foret sibi Dominam suam esse agnoscere, eique religionum principum exemplo devotionis obsequium exhibere, nec contra Deum festum extendere dominationis, à quo sua dominium accepit potestatis. Ipse enim ait: Per me Reges regnant. Sed immensa cæcitas cupiditatis caligine, & divino, ut patet ingratus beneficio, & contra Deum fastuosus, terminos quos posuerunt patres nostri, contempto divino timore, transgreditur, & contra catholicam veritatem sua furore, tyrannidis effertur. In tantum autem sua temeritatem extendit vesania, ut caput omnium ecclesiarum Romanam ecclesiam sibi vindicet, & in domina gentium terrene jus potestatis usurpet, &c.*

Secundus in eodem Psalmo vers. 26. in quo imperatoris impietatem sic exaggerat: *Sunt etiam porta inferi quaedam potestates hujus mundi. Quid enim Nero, quid Diocletianus, quid denique iste qui hoc tempore ecclesiam persequitur?* &c.

Tertius in præfatione Psalmi 7. ubi in imperatorem tunc regnantem ita invehitur: *Persequitur etiam hoc tempore schismaticis corpus Christi: impugnat hereticus Ecclesiam: unitatem infidelis perturbat.*

Quis porro imperator tempore Gregorij Magni ecclesiam persequatur? Quis contra catholicam veritatem efferebatur? Quis ecclesie unitatem turbabat? Certè tempore S. Gregorij duo tantum principes Romanum imperium administrarunt, Mauricius & Phocas. De Mauricio hæc dici non possunt, quem historici omnes catholicum imperatorem, religiosissimum, liberalissimum, & in pauperes effusissimum appellant. Gregorius ipsemet piissimum & clementissimum passim nuncupat, & ut ipse diu imperium pro Dei gloria & ecclesie utilitate administraret, litteras ad quosvis dirigit. Legantur epistolæ 62. l. 2. ind. 10. ep. 48. l. 2. ind. 11. ep. 40. l. 9. & plures aliæ, in quibus de pietate & bonitate Mauricij multa congerit.

Sed neque tria illa loca quæ retulimus ad Phocam pertinere videntur, qui uno tantum anno Gregorij tempore imperavit. Quomodo autem inveheretur in Phocam, cui de adepto imperio ita gratulatus est: *Gloria in excelsis Deo, &c. De qua exultationis abundantia roborati nos citius credimus, qui benignitatem vestre pietatis ad imperiale fastigium pervenisse gaudemus?* Tota epistola similiter in laudes pietatis & benignitatis Phocæ excurrit, sicut & epist. 45. ejusd. libri, quam ita concludit: *In omnipotente Domino confidimus, qui qua cepit consolationis sua nobis bona perficiet: & qui suscitavit in republica pios Dominos, etiam extinguet crudeles inimicos.*

Ex his liquidò apparet relata commentarij loca nec Mauricium nec Phocam attingere. Si quem verò imperatorem spectant, revera Henricum IV. Gregorio VII. æqualem, immo & ipsi infensissimum, ut pote qui cum eo graves inimicitias exercuit, ut videre est apud scriptores hujus temporis. Unde & non abs re Gregorio VII. commentarium istum quidam adjudicant. Sunt & qui eam ob causam Anselmo Lucensi episcopo ipsum affingunt qui Gregorij VII. familiaris fuit, & ab illius partibus stetit contra Henricum IV. Imperatorem, quique ex Possævino edidit commentarium in Psalmos. Verùm cum ex ipsomet Possævino scripserit solummodo usque ad illum locum Psalmi 28. *Benediximus vobis in nomine Domini*: reliquos autem, inter quos sunt septem Psalmi Pœnit. morte præventus absolvere non poterit, commentarius hic ipsi adscribi minimè potest: nisi fortè dixeris eum prius in septem Psalmos Pœnit. scripserit quàm in omnes Psalmos scribere aggrediretur: quod divinando potius quàm asserendo dicendum est.

Quod autem conjiunt quidam S. Gregorium de commentariis in Psalmos à se editis loqui epistola 22. l. 9. his verbis: *Dic ei ut commenta Psalmorum legi ad vigiliis faciat. &c.* frivolum est omnino, & destruitur ejusmodi argumentum ex verbis immediate sequentibus: *Neque enim volo dum in hac carne sum, si qua me dixisse contigit, ea facile hominibus innotesci.* Et sic dicendum est eum loquutum fuisse de quibusdam aliis commentariis, puta Hieronymi, Augustini, aut alterius cujuspiam sacri tractatoris.

Hæc omnia commentarium illum in septem Psalmos Pœnitentiales Gregorio Magno adjudicant, & nihil adjudicat.